

2 CORINTIOS

Biek numiim ēsap Pabloou

Corintopienag phā deepäitarr

Chi phātarr. Pabloou Corintopien chi ükha durrum khūunag mæg ēsap biek numiim phānaa deepääiwai Macedonia sīejim aajem.

Maadēu khaphæ næm, nacharam ēsap ichdēu deepäitarr gaai irua amag ithūu iekhaba thetta iekhapüijim. Maimua ich iek asekasierrá wa asekasba khāijā nu a khap aagta, ag khur nuu awi, Titoog am oon mapijim anæm, mag oothurwi jūrr ichig jaauchëmkhiir.

Mag chadcha Tito am aar udthurwi jaauchewai, ãaur khūunan ùu ichdēu jaaupüitarrjö i ipierr awi nem ajaug næm a jaauchëjim aajem, amach khīrjug khaibgamjä isegpäiwi (2:1-11). Mamæ agjö naajim aajem ãaur khūn i iekjä asekasba warag i ichaaurta iekhanaa i èugar í chan mag ichdēu jaaujemjö ich Jesucristoou jur autarrjä khabamta jāg nærræm anarr khūn (cap. 10). Titoou mag jaaubaicheewaita Pabloou mæg carta biek numiim phājim aajem.

Khan jawaagta phājī. Mag Titoou Corintopien igwi ich jügaagaa jaaubaicheewaita (7:6-7) jöoi oneeubaadéwi mæg ēsap phājim aajem:

- (1) ichdēu ûurwai ùu ichdēu jaaupüitarr ipierraa ãaur khūnau amach khaibag isegwi Cristoou khōsi simjöta næm anæm gaaimua ich onee sim jaaupäinaa (cap. 7), mag næm dūi īchab amau amach ee woun khaibga

- nərrarr ya castigaatarr aawai ya īs jūrr i perdonaaaju aai nəm a jaaupääig (2:5-11);
- (2) maach peerdəajem iek ajapha amag jaaunaa ag gaaimua ichjā phithurg au sim jaaupääig (3:1-6:10);
  - (3) Jerusalén phöbör ee chi ükha durrarr khən dau aphən khithée arr khən athee deepääig phatkondam phienaa khīr khaug wai naamkhīr jaaupääig (caps. 8-9);
  - (4) mag ich ēugar iekhanaa ich respetaaba narr khənag iin chadcha ich Jesucristoouchata ich i jaaumkhīr i jər aujim a jaaupääig (10:1-12:13);
  - (5) deeu thärjupam biekhau am aar maju jaaupääig, mag amach aar mam ūrwi warag amach pekau thum isegamkhīr (12:14-13:10).

Pablo salud

¹ Muun Pabloou, Êwandamau Jesucristo iek jaaumkhīr ich Cristooucha jər autarr. Muata Timoteo düimua məg ēsap phā deepüi chirum, Grecia durr Corinto phöbör ee Êwandam iek ükha durrum khənag maimua deuem phöbördam nənəidum eem magwe thumaa chi ükha durrum khənagjā agjō.

² Maach Aai Êwandamagjā jēeunaa maach Pör Jesucristoogjā jēeu chirum, pāach üu wai nəm dəi ïchab khōinaa wai wēnərramkhīr.

Khanthee Cristo gaaimua Pablo dau aug waau-jeejī

³ Keena, maach Êwandamta üucha khitum. Ich-paita maach Pör Jesucristo Ayau; ichta maach Aai

aawai ichdëuta õor dau aug khaug paraanaa īchab maach khīir jāsenkhaajem.

4 Ichdëuta maach gaai masi wa ökhīrjuu khāijā nūm aigjā chadcha maach khīir jāsenkhaajem, jūrr maach garmuajā agjö dich khapeen gaai masi wa ökhīrjuu khāijā oowai ich Ēwandamau maach dūi atarrjö ich agjö am khīir jāsenkhamkhīir.

5 Cristo gaaimuata maach ürcha dau aphuu wēnurraawain ichdëujā ich agjö īchab maach ürcha khīir jāsenkhaajem.

6 Mag Cristo iek jaau nūm gaaimua dau aug wau chitumun, Ēwandamau mūch peerdu autarriö pāachjā khīir jāsenkhawia pāach peerdu aumkhīr. Mag irua mu khīir jāsenkha simun, jāan ich agjö pāachjā mūjö dau aphuu aphöbaadeewai jūrr mūch garmuata pāar khīir jāsenkhaa khaphu amkhīr. Mag amun magan pārav mu dēnjö āwatimū āwatju.

7 Mua khaphu chirum, pāarjā Cristo gaaimua mūjö dau aphuu naawai jāg ichdëu mu khīir jāsenkhatarrjö pāarjā agjö irua khīir jāsenkhaju.

8 Cristo gaaimua khodamnaan, tale pārav khaphu nūm, Asia durr mawia mu wajapha dau aug wautarr. Muan tag mūchdëu āwatbajupii aajeejim; magum gaaimua muan ya tag mūch pāar khīir chitabajupii chirajim.

9 Muan ya mūch thōopäaigpampiita chirajim; pari jūrran mag wajap dau aug wautarr gaaimua ya mārug jaaubarmjöta ajim, mūchpai wir aig igju khāyau ürcha Ēwandam õor mee sīsid arrjā phiriu aaujem gaaita khīrjuju.

10 Mag, ū mu thōopiba Ēwandamau mu peerdu aujim. Mua khaphu chirum īchab, ichdëu mu thua

wai sim aawai mhag atagjā irua ich jāg mh khaigpēr wai nhrraju,

11 pārau mh kōit ich jāg phaba jēeu durrumhn. Khapankham khhnau mh kōit Ēwandamag jēeu nhmhn, magan ich agjō üu irua mh wajapha wai chiraajem paarjā khapankham khhnauta irig üu ajim ajurau.

Jāgwia Pablo Corintoog mabajī

12 Mhch wajapha chitanaa iekhaawaijā chadcharam iekta pāar ee Ēwandam dakhīrjā mhch iekha chitaajem khap, mh onee chirhm i dau na. Mh mag chithm chan sīi mhag jēb gayam khhn khīrjug khaugau khaba, sīi ich Ēwandamau mhrhg magpi shewaita thumaam khhn daarjā üu wajapha chitaajem.

13 Pārau wajapha khīrjumhn mhchdēupai mhch igwia pāachig ēsap gaai mag jaaupāaiwaijā pārau khaphh aju, chadcha pāachdēu mh oojemjöpaita mhchdēujā mhch jaau chithm. Jāg mhchdēu phā deepūi chirhmhn, sīi mh gaaimua pāach onee aju aai nhm wajapha pāachig khap amkhīrau.

14 Ūsin sīi pārau bhuchkhunpaita khaphh nhm muata nacha pāachig Ēwandam iek jaauchētarr, pari wajapcha khaphh aju bhuchkhun waaur nhm. Maach Pōr Jesh pierrum edta pāar onee aju mh gaaimua, maagwai mhchjā agjō onee aju pāar gaaimua.

15 Mag mhch gaaimua pāach onee aju khaphh chiraawai nacha pāar aigta chiraimaju khīrju chirajim, biek numí pāar oothuraag.

16 Məch khiirjukan Macedoniaag mamuajā nacha pāar aigta jēerimawi deeu ewag beewaijā ūwaai pāar aigta chiraichēju khiirju chirajim. Mag, mə Judeaag maagpaawaijā ūu pārau mə juag oomjō mua nemdam igju thumaa mərəg deepäikham.

17 Pari magtarpta, jāgwia mə mabajī. ¿Pārau oowai mua wajapha khiirjubanaata pārag maju a phā deepäijī? ¿Wa məchta sīi parhoobam khuunjō ihāsisisdö chitaawaita nem mag aju atarrjā nəupai awia deeu ūwaai mag khabam aajēwa? Magjā khabam.

18 Ēwandamaujā khaphə sim, i dau jam mua pārag nem mag awia deeu ūwaai məchdēupai ich ag iek igwia mag khabam aajē. Mua mag nem jaauba chitəm.

19 Silvano dəi Timoteo maimua məchdēujā agjō maach thum Jesucristo Ēwandam Iewaa iekta jaau wēnurraajem. Ich Cristooujā nem mag awia deeu ich ag iek igwiapai mag khabam aba sərraawai maraujā pōd magju khaba nəm. Cristoou ichdēu mag abarmən ich magta nem wau sərrəm.

20 I gaaimuata Ēwandamau maach dəi nem magju atarrjā chadcha ich iekhatarrjō aajem. Maguata maach Ēwandaman chadcha ich iekhatarrjā səukhaba sərrəm aajem maadēu, Cristo gaaimua i thō iekhamamua.

21 Ich ag Ēwandamauta pāragjā Cristo iek ükhapiwi mərəgjā ükhapiwia maach ich dəi ubə phē wai sim; maimua ichdēupaita maar mug chi Cristo iek jaau nəm khuunjā jər aujim.

22 Mag ichdēu maachig ich iek ükhapi atham aigta maach gaai ich dauchach phā səubarmjō

ajim, magbarm aigmua ichdëu khõsimjö nem wau nãm oowia õrag chadcha ich dënkhä nãm khap amkhiiir. Mag nãm däi īchab ich Akhaarjä deejim, mag gaaimua ügthar paimaawai ichdëu mág atag maachig nem deeju anumjä chadcha deeb khaba deeju khap amkhiiir.

23 Mę sëukha chirum khai magan Ěwandamau mę däi ichdëu ampierr aju aai sim; pari agtha mæugwaiwe Corintoog pääar oon maba chirumun, sii päächig ikhäaba iekhabaimaawai warag pääch ökhiiirjuu apimaaugauta maba chirum.

24 Mę jam barwia mæchdëu nem jaaubarmta päärag ajués waupimapha chirum. Ya pääar päächdëu Cristo iek ükha nãm gaai ubę naawai päärau khaphę nãm, jäga aju aai nu mę barju nawe, maagwai magum athee chan ya päärau wajap mę igba nãm. Magarrau mua mæchdëujä khõsi chirumun pääar onee apijuuta ēkhaajem. Mua chan pääar ökhiiirjuu apimapha chirum.

2

1 Mag mæch barbaimaawai päächta khiiir naauvia ökhiiirjuu apimaaugauta agtha maba chirum.

2 Mę mawia päächig iekhabaimaawai pääar ökhiiirjuu n̄isim oobaawai, ¿jäga mæchjä onee abarju pääar däi? Maig chan maach thumaa onee aju arrta sii warag ökhiiirjuuta n̄isiju.

3 Mag khiiirjuwiata ar nacha mæchdëu päärag ēsap phä deepääiwai ag gaai sii jaaupäi chirajim, mæch barju nawe pääch appai iekhawia mag khaigba aadëp nãm thumaa wajapha arreglaamkhiiir. Mua khaphę chirum mæch onee aju, mę barju nawe

pārau mag problema arreglaapüimun; mag amun māch appaijā khaba pāachpata dāi onee aju.

4 Pari jāg ēsap pārag deepüyaag phā chiraawai thumaa khīirjuwia gaai machaaga aadēmua warag māchta bīejeejim. Pari māch meerba chirum, mua ēsap gaai pārag jāg phā deepüitarr chan sīi pāar ökhīrjuu apieg khabajim. Magju khāai ante jāg phā deepüitarran, māchdēu chadcha pāar khōsi chirum khap amkhīr ajim. Mua pāar khōchhaba chirakhiin, pāar jājāgkhamjā mu gaai mas khaba chiraajeekham.

Ich bāaurr ūan wai sierr perdonaaapi jaaupüitarr

5 Pari iwiir ābpaimua jāg mu ökhīrjuu apitarr chan māch appai khaba, jāan chi iglesia eem khūndampata thum ich jāg ökhīrjuu apijim, ich jāg khaigba arr gaaimua.

6 Ya pāach khapanaam khūnauta i castigaatarr aawai ya ich jāgpai ū sim.

7 Sīi jāimua pārau i perdonaaawia i khīir jāsenkhabat, eeu magba akhiin ich dāi jāgtarr gaaimua warag ökhīrjug pöoma aadeewai tag Ēwandal dāijā narraju khīrjuba khāijā adukham.

8 I magpim ugua warr pāachdēu i dāi narrjö deeu ūmaai, “Marau agtha pu khōsi nūm” abat irig.

9 Nawe māchdēu pārag ēsap deepüitarr gaaijā ich mag mua pārag jaaupüijim, chadchata māchdēu pārag nem jaau chirum ipierraanu wa ipierraanu khaba nu a khap aag.

10 Pārau perdonaabarm woun muajā agjō i perdonaaaju. Mag mua i perdonaabarmjā, chadcha ich khaibag isegbaawai i perdonaaaju sierr khai, pāar gaaimuata Cristo dakhīr mua i perdonaaaju.

11 Mag i perdonaba akhiin, dösättä jürr maach gaai ürpaju; ya maadëu i khaphum, í jäga sïerrú.

Corintopien khap jëwaag Pablo Tito däi oom khõchag sïerr

12 Troas phöbör ee Cristo iek jawaan a maawai maach Pöröu ich iek jaauumkhïir sii phithurgjä chukhu mürug jaaupijim.

13 Pari mag mæ barimaawai Cristo gaaimua mach eeum Tito ooimabajim Troas phöbör ee. Magbaawai khakhaisamjö chichiir awia, aiguim khuuñ ermanonaanag ayoo a pñawia mua Macedoniaaga, Tito däi oog; í pääar aar udthurtarr aawai irig pääar khap jëwaag awi mæ Macedoniaag majim, i sïerr aar.

Cristo däi khapeerkha num gaaimuata thum pödpüpüi aajem

14 Pari üu ajim a chirum Ëwandamag, Cristo däi khapeerkha naawai nem phithurm nemjä i gaaimuata üu maach garmua pödpüpüi aajem paar. Maguata ïs maach wënurrampierr Ëwandam iek jaauwaijä, warpham magwe jügdee thäap wëjömjö, jürr maach gaaimuata õrag ich khaugpisim.

15 Ëwandamau oowai maach i iek jaau wënurrum khuuñan incienso warpham magwe thäap wëjömjöta oojem, mag i iek aaidumkhïir jaau wënurrumua. Mag num gaaimuata chi peerduju khuuñan peerdu num, maagwai chi peerduabaju khuuñan amachdëu khööks ükhaba awia sii okhoo thännum.

16 Chi okhooju khuuñagan, Ëwandam iekta mag inciensojö warp thäap aaidu wëjömta warag am

thōoju pakhērjō sim, amachdēu ükhaba nām gaaimua. Pari jūrr chi ūu ükhawia peerdeju khūn atheyan mag warpham magwe thüap wējomta bēnhējō sim, warag am iiupi awaag. ¿Magan khaíuta mag Ěwandam iek warpham magwe aaidəmkhīir jaau nārrāmua warag ðor iiupi awaag wa thōopieg khāijā jaau khaphu sī?

¹⁷ Ar pāar ee sëukha nem jaaujem khūn khabam. Ich Ěwandamauta mag jaaupibam chan pōd mag jaaubam. Magarrau maach ich Ěwandamaucha jūr autarr khūunaun chadau mag jaauju aai nām. Marau chan mag am dēnjö sī phatkhon aum khōchgau maach khīirjug eemuapaita Ěwandam iek jaau wēnərraba nām. Maragan ich Ěwandamauchata ich iek jaaupi siewai i dau na nem jaau nāmjā thum agchata jaaujem, Cristo dāita khapeerkha naawai.

3

Ěwandamau iek iiur deetarr jaau nām

¹ Mag, muan nem jaauwaijā thum nem agchata jaaujeewai ¿pāar jūg ee mua māch wir aig thōwiata mag iekha chirāmjōo sī? ¿Wa māchjā warm khūnjo pāar aar ēsap dāita maju aai chirāwa? Mag khabam. ēsap chukhu mawiajā ya pārau mā khaphu nām. Ni warm khūnag māchdēujā Ěwandam iekta jaau chirām a khap amkhīirjā pāar juu eem ēsapjā igba chirām.

² Mārāgan, carta chaarta māch dāi wai chitaju khāyau pāach chi ükha nām khūunta carta chaarjō nām. Mua jaau chitām iek ükhawia Ěwandam dau

na pāar wajapha wēnarrum oowiata carta gaai jaaupüi nūmjö õrau khaphu naabahab, chadcha mua wajapha Ŋwandum iek jaau chirum.

³ Chadcha amau wajapha oo nūm akiuin, pāar khabahab ich Cristooucha carta phātarrjö nūm. Mag cartajö ichdēucha phātarr aawai plumaau phātarrjā khaba, sīi ich Ŋwandum warrgarwe ich mag iiu sīerrum ag Akharauta ēsap gaai carta phātarrjö sim. Mag phākha sīsimjā sīi warrgar Moiseeg phā deetarrjö mokdau gaai khaba, pāar thāar eechata phākha sīsimjö ajim. Ajapcharan mūrug ich iek jaaupi simua warre pāach thārauchata ükhapijim.

⁴ Mua chadcha mag iekha chirum, Ŋwandamauta Cristo gaaimua māch iekha chirumjā khaphu api sīlewai.

⁵ Mag nūm aig chan mag māchdēu nem wau chirumjā thum māch juapauta wau chirum aba chirum. Mua khaphu chirum, māchdēu nem wau chirumjā Ŋwandamau juapadam dee simuata waaujem.

⁶ Ichdēuta mūrug juapadam deejim, ich chogkhanaa ich garmua õor dūi aju iek deetarr jaaumkhīir. Pārau khaphu nūm, mag i iek iiur mua jaau chirum chan warrgar Moiseeu dau daau phā p̄uatarrjö khaba aawai pāach thāar ee sīechēmjā pārau pōd ooba aajem. Mag Moiseeu phā p̄uatarran dau daau sīejieb pari magua õor peerdu auba aajeejim. Mamu ū jūrr ag khāai Ŋwandam Akhaar maadēu ooba aajemuata õor peerdu aaujem.

⁷ Mamu Ŋwandamau mokdau gaai phātarr iek

Mooiseeu waibëewai, sīi ichta edau khīirjö khīir būumjö bëetarr aawai, israelnaanau pöd i khīir eerpabajierram aajem, dau khakhaichgau. Mag bëejiel mamu ich mag sierraag khaba arr aawai ökhar magba pamamua tag būu khaba aadëjim aajem i khīir. Mamu pāadē wajapha khīirjubat. Mag ich Ŋwandamaucha mok gaai phā deetarr iek ajieb mamu maach peerdu aubaju iek ajim. Mag sim āba jaaucheewaijā ich wajaugau sīi mag Moisés khīir būumjö apitarrta,

⁸ jägwia ag khāyau atcha wajaug abaju sī ich Ŋwandamau ich Akhaar gaaimua õor dāi deeu iek deebarmua am peerdu auju jaau nūm.

⁹ Wajapcharan mag maach peerdu aubaju iek jaautarrjā wajapha arr khai, magan ich iek ükhabaadeewai Ŋwandamau maach kulp chukhu apüiju jaau nūmta ag khāai wajapcha sim.

¹⁰ Nacha mag mok gaai phā sīerr ag ajaug chan ēudee mag Ŋwandamau maach peerdu auju jaau nūm iek dūi būurjā barba sim.

¹¹ Mag iek phā deetarr wajaugau Moisés khīir būumjö apitarrta õtdaujö ökhar thōmamua chugpatarr khai, magan Ŋwandamau ich Akhaar gaaimua õor dāi iek deetarrta wajapcha sim, ag khāyau būurjā chugpaa khaugba sierraawai.

¹² Mag i iek ükhabaadeewai Ŋwandamau maach kulp chukhu apäaijemjā wajapha khaphu chirraawaita, mu chdēu jaaum aig warre i iek dawaata jaau chitaajem, iek wajapham aawai.

¹³ Moisés Sinaí durrsī gaai Ŋwandam dāi iekha sīi awia bëewai ich khīir sīi būumjö thunarr ökhar chugpamam israelnaanag oom ugua, ich khīir gar

putiu börr aaujeejim anaabá. Pari ewag paawai mag irua waiberr iek khääi jürr chi iek iiur pierrumta wajapcha siewai mua chan mag i dënjö meerba muan warre dawaata jaaujem.

14 Pari mag Moiseeu ich khüir appai börr aaupertha thum israelnaan khüirjugpata Ëwandamau mag put eegar börr athamjö ajim. Maguata ewag pawiajä par Ëwandam iek thür nümjä pöd khaugba aajem, mag börr simjö sim khecheupäiba siewai. Mag khüirjugjä putiu börr simjö sim khecheupäyaagan Cristo iekta thäraucha ükhaju aai nüm.

15 Ìs ewag pawiajä, mag sisiidäm khüanau ich Moiseeu ësap phä puatarr gaai thäuerwai agtha amachdëu thärmamjä khaugba nüm.

16 Pari Ëwandamag amach pekau chugpaapi jëeuwaita mag am khüirjug putiu börr simjö simjä warre barbapäimjö aajem.

17 Warran Ëwandam warp narrta ya i düicha wénurrämjö nüm, mag Moiseeu phä puatarrau tag phëethugba naawai. Magua mag dich pekau chugpaapi jëeuwain warre ich Ëwandam Akhaarta wai naisiejem.

18 Maguata maach i iek ükha durrum khüan chan mag agtha putiu khüir börr nümjö khaba aawai ësphëg dau wajapham ee oo nümjöta ich Ëwandam wajaugjä maach gaaita õrau oo nüm, maach nem wajapha wau nüm gaaaimua. Mag nümua maachin waragta ich Ëwandam Akharau wajaug paamaawai warag maach Pör Jesujöta paaukhamam.

4

¹ Magua mach chan khusekhaba chitm,
 Êwandamau ich garmuata mach dau aug khaugwia
 ichdëuta murug mug phidagjä deetarr aawai.

² I ipierraam am khochgau meraa nem wauwia
 deeu agum gaaimua mach khir naauju ayaam
 nemjä mua bürjä wauba chitm. Mua chan sijäg
 khaphum anumta ar parhooba nem jaau nerrjëem
 khun khaba aawai õor khügurwia maach Êwandam
 iek pha sim gaai chaauraapaijä jaauba chitm.
 Êwandam dau na magju khäai muan äba nem agcha
 jaaujuuta ëkhaajem. Mua mag nem jaaunaa wau
 chitmjä chi mu oojem khunnau ni äbmuajä meraa
 khaba num.

³ Mua mug Êwandam iek jaau chitmjä õrau pöd
 khaug auba num khai, magan makhuun nan agtha
 putiu dau éu ür börr numjö naawaita amach okhoo
 num gaaimua mag khaugba num.

⁴ Ich chi dösäat mug jëb gayam khun êwandamkha
 síerrumuata am dau khipi wai sim däi am
 khirjug ürjä putiu börr wai simjö sim, maach
 Cristo thumaam khun khäai ürpai sim iekta
 ükhapimaaugau. Mag Cristo iekhaupaita õtdau
 büug nem oowai khaphu aajemjö maachig khaphu
 api sim, Cristo gaaita ich Êwandam khir theg sim.

⁵ Mu chan pärag wir aig machta päar pörkha
 chirm a jaauba chitm, muan Jesucristota õrag
 amach pörkhapimkhir

jaau chitaajem; í khabahab
 chadcha maach Pör. Mach garmuajä Jesucristo
 khösi chirm gaaimua, mug i iek jaau chitmua
 muun sipäar chogkhata chitm.

⁶ Ar mug durr ompaa naawaijä si ich iekhau-

pai khīchag eemua ararag ompaa autarr ich ag Ēwandamaupaita ich iekhau maach khīirjug aardʉ athamjö ajim, magbarmua maach Ēwandam thumaam khʉn khāai wajaug sīerrʉmta Jesucristo gaaimua khaphʉ nūisimkhīir.

Dau aphʉ awiajā Ēwandam maach dāi sim khaphʉ nūm

⁷ Pari mag Cristo iekta phatkhon khāajā ürcha balee simta sīi maar mʉg dau aphʉ durrum khʉnauta jaau wēnʉrraajem. Pari mag Ēwandamau maar mag khithēem khʉnagta ich iek jaaupi sim chan maachta wajaug nūm amkhīir khaba, sīi ich Ēwandam jua theegauta mag wau nūm a khap amkhīrau.

⁸ Maguata mʉn mʉg chitumʉn, nem khīirpierramuata chachmamjö aajeeb pari warag magumpaita khīrju chirʉjā aba chitum. Khar mag dau aug waauwaijā magʉm igwia warag nem wauju khaugba aadeejeeb mamʉ, magʉm gaaimua ökhīrjug pōomajā aa khaugba chitum.

⁹ Ōraun mʉ khaibag wawaag mʉ ēudeejā ēkhaajem; pari jūrr amau mag nūm ee Ēwandamau mʉ kha ogdʉba ichdēuta mʉ thaa wai nʉrraajem; thōoju ēkha nūmua mas deejeeb pari warre thōo chan thōoba aajem.

¹⁰⁻¹¹ Jesujā juauta am dēn i thōopʉitarr aawai mʉjā agjō mʉch chitumpierr i gaaimua thōjuuta jʉr chitumjö aajem, mag dau aug wau chitum gaaimua ōrau oowaijā chadcha ich Jesús mʉ thāar ee iiu simuata mʉch thaa wai nʉrraajem khap amkhīir.

12 Mag i iek jaau chitm gaaimua machin chadcha thõjuuta ékha chitmjö aajem, pari mua mag jaau chitm gaaimua üpäar chi ükha nm khuunan jürr iiuta iiu nm, i iek ükha nm gaaimua.

13 Pari chadcha Éwandamau mag mach tha wai síjeu khaphu aawaita David khararrau iekhatarr iekhðoin, “Mach oomapham khuun juu eemua Éwandamau üpäar chig apiba öbeerpiju khaphu chiraawaita warag i iekjä Ögkhaba jaau chitaajem.”

14 Mua khaphu chirm, Éwandamauta maach Pör Jessús meetarrjä deeu phiriu aujim. Magtarr aawai ichdëupaita íchab machjä Jessús phiriu autarrjö phiriu auwia päar düi äba ich sim aar maach phë arrju.

15 Mag mach dau aug waaujem thum pärag jaau chirmun, jäan mach mag chitm gaaimua päachta üu amkhírau, magum gaaimua íchab Éwandamaujä dürrcha päar düi wajapha aajeewai ich agjö íchab ðor khapankham khuunauta ükhawia irig üu ajim anmua i thö iekhamkhíir. Magamkhíirta mag mach dau aug waaujem pärag jaau chirm.

16 Mag Éwandamau mach phiriu auju khíirjubaadeewaita warag khíirdam ubu ich jäg phidkha chitaajem. Maach mor mug chi ürmun chadcha jöoiraa pamampierr warag serbiiba pamáma, pari jürr mag sim maach akharan edau äspapakhampierrta warag juu thierrpapagmam, Cristo gaaimua.

17 Mug eegar aawai año khapan mug dau aug wau chitawiajä mug atag ya Éwandam düi ich mag ogduba chiraimanaa oowain süi khüchpaita mag

aphuu chitarrjöo aju, magum thum ãwattarr jûrr Ëwandamau mach wajapcha wai ssiewai.

18 Chadcha agtha machdeu ooba chirab mamu, magtarr jûrr Cristoou mach düi ajapha aju khiirjubaadeewaita mug jeb gaai sii chikham juu machgau aphuu chitawiaja magumja igba chitum. Mug eegar aawai maadeu nem wajapham oo numen jopcha thum chi matarrja khaugba aju; pari ügtharm nem chan chugpaaja khaugba ich mag sierum iekhau, ooja khaugba.

5

1 Keena, maach mor mug siman sii khuchpaim athee di ëu sütarrjöta sim. Pari maadeu khaphu num, mug jeb gaai aawai maach mor mag dijo sim jeeubaadeewai jûrr ügthar Ëwandamau maach athee büurja jeeuba aajem diita wai sim. Mag di chan sii õrau ëutarrja khabam.

2 Mag khiirjubaadeewaita mag mor dijo sim aum khochkhabaadeejem. Jäga akhiin meeja meeja maguim mor sii isegpüinaa ich mugta warre mag ügthar Ëwandamau maach athee mor iiur wai simta athaimakham.

3 Wajapcharan maach meewai maach akharan di chukhumjöta aadeejewai sii ich mug büurja meebara mag mor iiurta sii khajüajö theg jüpim khochkhabaadeejem, magbaawai sii di jöoi garmua di iiur deg durbabaademjö aag.

4 Mug jeb gaaita maach ëu eepai wenurrum aiguin thomapha sii warag maach mor mug sim ürpaita mag Ëwandamau maach athee mor iiur

wai sim anhemjä jūapüim khōchkhabaadeejem; magbarmua maach mor m̄ug dajēkhu khitumta jūrr dajēgba ich mag s̄isimkhīir.

⁵ Magaag atheeta warre Ŋwandamau maach omnipaawaiwe dajēgba aajem mor khīrta deejim; pari magtarrta pekau gaaimuata maach m̄ug dajēkhu khithēem. Mam̄ magum̄ āba deeu mag mor iiur maachig deeb khaba deedu khap amkhīir ich Akhaarjā maachig deejem.

⁶ Ich Ŋwandamauta mag s̄iewai chadcha ich mag aju khaphu chirum. Maachta m̄ug eegar agtha maach ēu ee wēnurrum aiguin maachin Ŋwandam warp deuem durr n̄mjöta wēnurrum,

⁷ chadcha daúacha i ooba naawai. Pari magum̄ āba ichdēu maachig deedu a jaau sim chadcha deedu khaphu i iek ükha naawaita

⁸ thōjujā khīrjuba chirum. Mag mu meewiajā ichiita maach Pör Cristo aar i d̄iita āba chiraimaju khaphu chirum.

⁹ Maguata, agtha m̄ug jēb gaai chitaju wa jōpcha i aar maju awiajā, m̄ug eegarweran āba i dawagaata nem wauju khīrjuajem.

¹⁰ Ichiita maach m̄ug th̄nun kh̄unnan thumaa Cristo ich pörkhau pōm sim gaai oo sim khīrphee wētab khaba wētju. Maigta m̄ug jēb gaai naajeewai dichdēu i athee nem waaujerr paarjā jūrr ich garmuajā agpierr deemaju.

Cristo iekta jaaujem i d̄iit khōinaa amkhīir

¹¹ Mu chdēu Ŋwandam ökhö chitum khap, tagam kh̄unagjā i ögkhawia i dau na nem khaigba waupim ugua, i iek ükhapi aujuuta ēkhaajem. Mu mag agcha chitum Ŋwandamau wajapha mu khaphu

sim, maagwai pāraujā mₙ khaphₙ nₙm mua nem agchata wau chitₙm.

12 Mag nₙm aig chan mag mₙchdëupai wir aig mₙch thöwiata mag iekha chirₙmjā aba chirₙm. Mua mag chirₙmₙ, mₙch mag agcha nem wau chitₙm oowai mₙ gaaimua pāach chigaa am uguata mag chirₙm; maagwai ar amachdëupai amach thö iekha nₙrrjéem khₙnau pāach dakhñir mₙ éugar khaigba iekhaawaijā jaau khaphₙ amkhñir. Chadcha Êwandam daar amach thāar khaigba nₙmta magba nₙmjö amachdëupain amachta thö iekhapim khōsi aajem.

13 Õrau oowai mₙ s̄i lököomjöta phithurg au chitₙm oojem khai, mₙ gaai mas khaba sim; mₙ mag oo nₙmₙ jāan Êwandamau jaau simjö ipierraam khōchgauta õrau mₙ jāg oojem. Pari lököö khaba s̄i mₙch khñir ich mₙg chirₙmₙ, jāan pāachig wajapcha i iek jawaagau.

14 Cristoou mₙch daupii aajeewaita muajā mₙchdëu nem waum khōsimpai wauba, ãba i iekta mₙch khapeenag mₙg jaau chitaajem. Mag ãb maach gaaimua meetarr aawai ya maach thumaam khₙnta khēchphöbaadëmjö ajim, tag dichdëu nem khōsimpai wauba aag.

15 Chadcha Cristoou thumaam khₙn kõit ùduraa ich thöopiwa deeu iiu phiiduojim, mag ich iek ükha nₙm gaaimua ichdëu iiu aumam khₙnag amachdëu khōchagpierr nem wau wēnarraba s̄i ich atheepaita nem wau wēnarramkhñir.

16 Warran muan chadcha Cristo s̄i parhoobam khₙnjöpaita simpii chirajim, pari ïs ya i iek ükha chiraawai mua khaphₙ chirₙm, í chadcha

Êwandum Iewaaau. Magua warramjö khaigba khñirjuba chitaawai mua chan sii parhoobam khñanau iekhaajemjö ñor ëugar “Jäkhñan magta sñerrjëem” a jaauba chitum.

17 Ya Cristo däita sim wounan warr ich sñerrjö khaba, woun chi iiurigta pa sñsimjö sim. Magbarm aigmua warr nem khaigba waaujerr khñirjug thum isegpüiwia sii khñirjug iiurta wai sñsim.

18 Mag simñn thum ich Êwandamauta mag khñirjug iiurig paapüimaajem Cristo gaaimua. Ich Cristo gaaimuata ïchab ich däi tag iekkhör chukhu khñinaa wénñrapinaa maachigpaita tagam khñanag jäga amjä agjö Êwandum düi khñinaa wénñrraju aai nü a jaaupi jaaujim.

19 Wajapcharan Cristo gaaimuata mug jëb gayam khñun thum Êwandamau ich däi khñinaa naapiju aai apijim, ich iek ükhamam khñun pekau perdonaawia tag magumjä igba; pari ichdëu ñor düi mag sim khap amkhñir maragta mag ich iekjä jaaupijim.

20 Magua maarta Cristoo ich jürr chogpüitarr khñun aawai maarta i iek jaaujem khñanau. Magua marau i iekta maach iek gaai thüwi mag nüm: I iek ükhawia pääch khaibag irig chugpaapi jëeubat, Êwandum düi khñinaa wénñrraag.

21 Cristo chan büürjä pekau wauba khitajim; pari mag khitarra, Êwandamau aduraa i thðopijim maach thumaam khñun kõit, ichta mag pekau wauwia chi ikhü arrjö; i düi magbarmua jürr maach dënta chugpaabapäaiwai pekau chukhu narrjö nñisimkhñir.

6

1 Muchjā Ŋwandam däita phidkha chiraawai irua pāach dëi wajapha am khōsi sim mua jaau chirm chan oob pārau par jügupai ũrmiet a chirm.

2 Ŋwandamau ich iek phä sim gaai jaauwai, “Muchdēu ũrju arr dëicha jéeubaawai mua pu iek ũrjim” a sim; maimua “muchdēu õor peerdu auju edcha jéeutarr aawai ūu pu khaigper aujim” a sim. (*Is. 49:8*)

Magua ũsta pārau irig pāach peerdu upi jéeumn, ũsta chadcha irua pāar peerdu auju edau.

3 Mua chan bürjā iwiir ābam khuun dau najā nem khaigba wauba aajem, magm gaaimua ābmuajā mug muchdēu jaau chitm iek isegam uguia.

4 Magpiju khāai mach nem wau chitampierr nem wajaphata waaujem, magm gaaimua mach chadcha Ŋwandam chogkha chitm thumaam khuunag khap amkhir. Mach dau aug wau chitmjā igba, muchdēu nem ig chirm chukhu aawaijā magm aba, sii phithurg au chirm paarjā magm aba, sii khuu āwaatjem.

5 Chaajjö sii mach wu thanuuwaijā khuu āwaatjem. Muchdēu jaau chitm gaaimua õor phogduwia mu ūudeejā ūkhaajem; khar cárcel degjā chiraajem; phidag theegjā phidkhaajem, maimua dau khōreu num, jāsog āwat num, magm thum mua sii khuu āwaatjem.

6 Ichab chadcha muchta Ŋwandam chogkha chitmjā õrag khaphu apiejem: mach bürjā ūain wauba chirm gaaimua, chadcharam iekta muchdēu khaphu chitm gaaimua, maach

khapeen däijä khiiр thūunaa thumaam khūun däijä ö wajapha chitum gaaimua, mæch gaai Ŋwandam Akhaar wai chirum gaaimua, chadcha thāraucha mæchdëu päär khösi chitum gaaimua,

7 chadcharam iekpaita õrag jaau chitum gaaimua maimua ich Ŋwandam jua theegjä mæch gaaи wai chitum gaaimuajä õrag khaphu apiejem mag mæch Ŋwandam chogkha chitum. Mag mæch nem agcha wau chitum gaaimuata mæch ëugar iekhaajem khūun däijä sii khajap jääu chaar jääu nūmjö jürr peermiepüigmamua mæch garmua khīupaa siiujem.

8 Khar am dën maach khiiр onee iekhanna khar jürr maach khīraajä iekhamaajem; khar maach wajapha ig iyūunaa khar maach ãaukhajä iekhamaajem. Pari par am mag iekha naawiajä mæun maach Pör Cristo däita ich mæg i chogkha chitaju. Chadam iek appai jaau khitaajemta am iek mag sëunemjä chitum aajem.

9 Thumaam khūunau mua Ŋwandam iek jaau chitum wajapha khaphu nūmta, am dën maach däi parhoobam khūun dūimjöta aajerram. Thōju jür chitumjö aajemta, cha agtha am i ee pæurbä chitum; wajap mas aajeeb mamu, chi thōo chan thōoba aajem.

10 Amau oowai ökhīrjuumjö chiraajeeb mamu, onee chirumta jäg chiraajem; amau mæ dau aphuumjö oojeeb mamu, mag chirumuan jürr õor khapan nem jua paraamjö apiejemta mæg chirum; amau oowai mæ bæurjä nem inagdam chukhu chitumjö oojeeb mamu, bæurjä augchee khaugba chitum.

11 Khodamnaan Corintopien, chadcha mach thāraucha pāar khōsi chiraawai mua pārag būrjā nem meerbata jaaubarm.

12 Mach garmua chan mua būrjā pāar igbam aba chirm, mag khāai pāach garmuata mu igba num khai mu igba nam.

13 Jöoinau amach chaainag iekhaajemjö muan pāragjā, machdeu pāar khōsi chirmjö pāach garmuajā ich agjö mu khōsi abat a chirm.

Maachin Ŋwandum diiu

14 Ŋwandum iek ükhaba thnum khun dii chan oob pamiet; magm khun dii chan phatkhonau phidkhaagjā oob sociokhhamiet. Ŋwandum iek ükha sim, ükhaba sim dii ãba khaba sim. „Pārau oowai khīchag ararag dii ich agjöo si? Ich agjöo khaba sim. Maach wounaanjā ich jāgta thnaabahab Ŋwandum iek ükhaba thnum khun dii oowai.

15 Cristojā pöd mepeer dii khapeerkhaju khaba sñewai i iek ükha durrum khunjā i iek ükhaba num khun dii ich agjöta nam.

16 „Khan gaaimua ãba num aju aai si, Ŋwandumag jēeu num sñrau juau wautarra am Ŋwandum anmug jēeu num dii? Pāadë pāach gaaita khīrjubat: Maach mug Ŋwandum iek ükha num khunta Ŋwandum chadcha iiu sñerrm ag dikha naabahab, ich iek gaai jaau simjö. Ichdeu ich iek gaai jaauwai,

“Mun am ee ich jāg chitmua machta am Ŋwandumkha chitaju,

maagwai jūrr amach mu phöbörkha nuisiju” a sim.

(Lv. 26:12; Ez. 37:27)

17 Magua īhab ich ag iek gaaipai jaau simjö:

“Ēwandam chaar khabam&g jëeujem kh&uon eemua
öberwia chaaug èréubaadët;
oob am dënjö m&u dawag khaba maach inaam nem
waumiet” a sim. *(Is. 52:11)*

“Pārau magta m&u ipierraa am&uon mua pāar auju,
¹⁸ magbaawai m&uchta pāar Aaikha chirsiwai pāar
jūrr m&u chaalinkha n&uisiju” a sim Ēwandam
maach Pör chi juu thierriu. *(2 S. 7:14; 1 Cr.
17:13; Is. 43:6; Jr. 31:9)*

7

¹ Magua, Cristo gaaimua khodamnaan, magta
Ēwandamau maach d&ui aju a sim. Maguata
maachin nem khaigbamjä p&uawia kh&uirjug
khaigbamjä isegnaa dich morta s&urkhaju aai
n&um. Magnaa Ēwandam dau na pekau wauju
ökhönaa warag i simjö wajapha ajuuta ëkhaju aai
n&um.

*Corintopienau ich ipierraa arr gaaimua Pablo
onee atarr*

² Keena, m&u iek ūrbat: mua pāar eem kh&uon d&ui
ni ãbam d&uijä athuucha khaba ni ãbjä mua khaibag
wauba, ni Ēwandam iek chaar khabam jaauwia
ãbjä mua kh&ugurba chit&um.

³ Mua mag chir&um chan mag mua pāach
d&ui mag chir&um kh&uirju naawaita mag chir&um
abam. M&uchdëu na pārag jaau chirarrjö chadcha
m&uchdëu pāar daupii wai chitaawai, j&aga akhiin
m&uchta warag pāar aar mawia ich mag pāar d&ui
chirsikham. Mag ãba w&en&urr&umua ãba kh&echju
awiajä m&u ich mag pāar d&ui chitakham, m&uch
th&aar eeta pāach thum ph&e wai chit&umjö aajeewai.

4 Pārag mua būrjā nem meerba jaau chitum, magua pāar gaaimua māch onee chirumjā meerba jaau chitum. Chadcha jāg pāach wajapha wēnarrum gaaimuata pārau mā khīir jāsenka nāmjō aajem. Mān chadcha phithurnaa dau augjā aaujeeb pari onee chirum.

5 Macedonia durr māch barchétarr aigmua chan būrjā juu üyaa khaugba chiraajem, phithuurga aawai; mug iek jaau nām gaaimuajā õrau idēu maach khajap sūba aajem; mag nām dāi īchab chikhamnau pāar dāi jāga ajuutaa jāagjem khai a khīirju chirum aajeejim.

6 Pari ich Ēwandamauta õor ökhīrjuu khithēem khānjā deeu khīrdam onee apiejeewai Tito barbaichēm gaaimua Ēwandamau māchjā agjō khīrdam onee apijim.

7 Pari mag sī i barbaichēm gaaimuapai khaba, mag nām dāi īchab ichdēujā pāar oothurwia pāar igmamua maach jūgaagaa jaaubaicheewaita chadcha mā onee aadējim. I iek mag pārau mā oom khōchaaga nām aajem. Mag nām dāi pāachjā ökhīrjuu naajem aajem, pāach aar jāg problema wai narr gaaimua mājā mau ökhīrjuu chirarr ūrwia. Mag pārau mā ēugar iekhaajem khān dāijā jūrr mā kōit iekhaajem aajem a jaaubaicheewaita warag mā oneeubaadējim.

8 Ar nacha māchdēu pārag ūsap deepāitarrau chadcha pāar khīir naaupiju khaphā chirarr aawai māchpa ökhīrjuu chirajim. Pāar chadcha khīir naaujierrab mamā khūchpai ajim. Mamā ūu pārau māchdēu jaaupāitarr ipierr pāach problema arreglaabarm anām ūrwia

9 Ū ūdeeu māchpa onee chirm. Majā mag pāar wajap khīir naautarr gaaimua khabam; mā onee chirmun, mag pāach khīir naubaawai deeu Ēwandam dāi wajapha nāisim anaawaita mā onee chirm. Mamā ū wajapha khīirjuawai chan būurjā pāar khaigba khabajim; wajapcharan ūu ich Ēwandamauta mag ūsap gaaimua pāar khīir naupijim, magbarmua ichdēu khōsi simjō amkhīir.

10 Ar dich khaibag gaaimua Ēwandamaau maach ökhīirjuu api sīeb mamā, warag irigta dich khaibag thum isegpi jēeuwain i dāi khōinaa nāisiejem. Magbarm aigmua khanthee tag ökhīirjuu aju. Pari ar sīi amach khaibag gaaimuapai ökhīirjuu nāmta ūsie ewag khīirjuvia Ēwandamagjā jēebam chan pōd peerdābam.

11 Pāadē oobat, jāg pāar ökhīirjuu narr jūrr jāgajī Ēwandamaau pāar dāi: Warr pārau jāg woun khaigba simjā oobamjō wai naajim; pari ū pārau i dāi sīi par daúa ooba chi iekkhōr ūdā auwia ya arreglaapūijierram, pāachpata dāi khaigba nām am uguia. Chadcha pārau jāg khōchkhaba narr aawai dāi khīir mas chi iekkhōrjā ūdā aujierram. Jāgbarm aig chadcha pārau Ēwandam ökhō nām anām. Chadcha mag pāach oon mapim khōsi narr aawai chi mag ich bāaurr ūan dāi sīerrjā mā barju nawe pārau i dāi sīi par daúapai oobajierram. Pārau i dāi māgbarmua bigaaum khāunaujā pōd pāachdēujā pāach ipaarmua jāgpim khōsi narr aawaita jāg sī oo wai naajim aju khaba nām.

12 Mua jāg pārag ūsap gaai phā deepūitarr chan, jā chan sīi chi mag ich bāaurr ūan dāi sīerr appaita

ayudam khõchgau khaba ni chi aai atheepaijā khabajim. Mua jäg ēsap phā deepüitarran, jāan Ēwandum dakhīirjā chadcha pārau m✉ iek ükhaju wa ükhabaju khap amkhīir ajim. Magua mag phāawaijā, amau m✉ khōsi nūmūn m✉ ipierraaj aju a chirajim, pāar igwia m✉ch ödegpai. Pari mua khaph✉ chirajim, pārau chadcha m✉ khōsi naawai m✉ch ipierraaj aju.

13 Mag pāach garmuajā m✉ khōsi nūm gaaimua chadcha m✉ onee chirum. Pari ürcha m✉ onee arran, Titojā pārau wajapha pāach ee wai naawia īchab i khīir onee apitarr gaaimuata m✉chjā onee ajim.

14 Titoou pāar oon maju nawe pāar Ēwandum düi wajapha nūm ya mua irig jaau wai chirajim. M✉chdēu irig jaautarrjō chadcha pāar ich mag wajapha nūm anaawai üu pārau m✉ khīir naaupibajierram. Pārau khaph✉ nūm, m✉ pāar aar chiraajeewai warm khūun igwiajā mua sēukha nem jaauba aajeejim. Maagwaita pāar igwi mag m✉ch onee chirum Titoog jaau chirarrjā chadcha ich ag ee öbērjim.

15 Magtarr aawai mag m✉chdēu jaau chirarrjō ich daúacha oobathuurwaita pāar aarmua bēeu i onee sīechējim. Jāg pāachdēu irua nem khōsimjōta waum khõchgau ich düi wajapha arr khīirju nūm düi jāga ichdēu nem jaauwaijā pāachdēu i ipierraaj naajī a khīirjubaadeewaita ichjā warag ürcha pāar gaaimua onee sīejem.

16 Magua īs chadau pārau chadcha m✉ch khōsinaa m✉ch ipierraaj ab khaba ipierraaj nūm khaph✉ chiraawai chadcha m✉ onee chirum.

8

Jerusalenpien athee phatkhon phietarr

¹ Ermanonaan, īs jūrr mua pārag jaaum khōsi chirūm, jäga Ēwandamau Macedonia durr iglesia nūm eem khūun üu wai sī.

² Aman chadcha phithuurga aadēp naab pari onee naajem. Dau aphū naajeeb pari amachdēu phatkondam oo nūm eem chan mag deemaphamjā aba aajerram. Amaun paraam khūun dēnjo dërrchata deenaa maimuajā deem khōsita deejerram.

³ Amau mag deemamjā amachdēu deeju ar-pierrpai khaba, amachdēu deeju arr atchata deejem. Mua mag jaau chirūmūn, māchdēucha khaphū chiraawaiu.

⁴ Mag dee nūm chan muata deepi jaauwia khaba, sīi amach khīrauta mag deejem. Amach garmuata, amaujā agjō amach ermanonaan Jerusalenpien athee amach paat deeju aai nūnum nūu paawaita mua amag, “Pāachdēu mag khōs nūm khai, magan üu sim” a chirajim.

⁵ Maimua chadcha muan amau jāgcha abajupii chirajim. Nacha amachdēupaita sīi deeum khūunjō maach Pör Jesuugta wir aig amach thāsīepūijierram, irua nem khōsimpai wawaag. Maimuata jūrr sīi mua nem jawaata oo nāisijim, Ēwandamau amachig api simjō.

⁶ Maguata muan pāragjā Macedoniapien dēnjo ofrenda deem khōsi deebat a chirūm, ö ãkhāragjā chukhu. Magamkhīr Titoogjā jaau chirūm, pāar aar ich maju nawe, jāg ichdēuta nacha pārag

ofrenda jär phiepi jaaubaaderr ich jāg warag thumaa ãba jär phie aumkhīir.

7 Päär chadcha chi wajapham khuuunau, thäraucha maach Pör Jesucristo iek ükhaag. Maach Pör Jesús iek khaugnaa iekhää khaphü iekhamamua ag iek jawaagjä päran chi wajapham khuuunau; maimua nem wajapha waum khöchkha nüm däi īchab mächdëu pärag jaautarrjö wir aig dich khapeen kha khöchag atheejä agjö chi wajapham khuuunau. Mag nem thumaam athee chi wajapham khuuun aawai chamüg ofrenda deepi jaau nümjä dürrcha deebat.

8 Mag chirüm aig chan mua ajuésta deebat aba chirüm. Mag chirüm aiguin sii päraujä Macedoniapien dënjö dee khaugamkhüirta mag chirüm. Pärau mag deebapüim gaaimua maach khodnaan Jerusalén phöbör ee aphü khithëem khuuunau khaphü aju, sii par iekhaupai khaba, chadchata pärau am khösi nüm.

9 Pärau ni ãbmuajä meraa khaba nüm, jāga maach Pör Jesucristojä Ņwandam däi ãba sïerr aawai dau aphü khaba sïerra ich khïrau mug jëb gaai bëewia dau aphü ají maach gaaimua. Pari juau ogthom mag ich dau aphü apitarran, ich magbarm gaaimua jürr Ņwandamau maachta ich Cristo däi ãba wënurramkhüir ajim. Magua Cristo gaaimua maach khodkha nüm khuuun dau aphü oowai am dau aug khaug paraa abat.

10 Mug cha mächdëu jaau chirüm athee sii mua päär wawim ig chirüm. Naam añaouwe päächdëuta nacha ermanonaan Jerusalenpien athee phatkhon phieju aphöbaadëwi chadcha

phiephöbaaderr aawai,

¹¹ pāachdēu deeju ayaampierr agdaujō deemamua pāachdēu deeju aphöbaadeewai deem khōsi narrjō ich jäg deem khōsi deepetat.

¹² Pārau ofrenda deewaijā deem khōsita dee nūmūn, bürūu awiajā dūrrcha dee nūm dūi āba Ēwandamau aum khōsi auju. Irua maachdēu chukhu nūm atchajā jēeuba, maachdēu wai nūmpierrpaita jēeu sim.

¹³ Magba akhiin wa dich khapeenag nem deem khōchgau jūrr dichdēu nem ig nūmta chukhum aju. Mua pāar magpimapha chirūm.

¹⁴ Mag khāai sīi agdaujō pāachdēu nem ig nūmta thum paraa apim khōsi chirūm. Pārau nem wai nūm jūrr warm khūnau chukhu nūm khai, magan amag dee sim; maagwai jūrr pārau chukhu abarm ed amau wai nūm khai, ich agjō pārag deeju. Mag nūm aig sīi agdaujō dichdēu nem ig nūmdam augchēba wai nūnūid aju.

¹⁵ Cha mua jaau chirūm igwia, Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai,

“Khōju pōm autarr dēn eemjā sobba, ni khōjudam bürūu autarrjā waaurwia augchēbajim” a sim. *(Ex. 16:18)*

Tito ich khapeen dāi pāitarr

¹⁶ Mua Ēwandamag üu ajim a chirūm, ichdēuta mua pāar khīrju chirūmjō Titoogjā pāar khīrjupi sīewai.

¹⁷ Mua ich Titoog pāar oon mamkhīr jaaubaawai üu mā ipierr maju aadējim. Mag nūm dāi ichdēujā nawe pāar oon mam khōchag sīerr aawai īsin chadau irua ich daúacha pāar oon

mam. Pari mua oowai irig petá aba arr akhiinjā, ichiita ich khīraujā maju sīejim.

18 Tito däi mua deeum ermano püi chirum. Jāguan īchab mug maach peerdajem iek jaau gaai khitum gaaimua mau iglesia nūnidum ee thumaam khūnau i ēugar wajapha ig iyuu aajem.

19 Mag nūm däi īchab, mug phatkhon jür phie wēnūrraag maar juag oomkhīir tagam iglesia eem khūnaujā iita jür aujierram. Mag phatkhon jür phie wēnūrrumān aphuu khithēem khūnag deepääigau, magbaawai amaujā maach Pör Jesu-uta wajapha ig iyuu nūm däi chadcha maachdēu amach khōsi nūm a khap amkhīir. Magta mug ermanodam maar daumaai nūrrum.

20 Magba maach appaita wēnūrrakhiin, phatkhon dürrcha arrum aawai, eeu ābmua khāijā wa marau ag eem aujim aju.

21 Pari ābmujā mag khīrjum uguata āba nem wajapha waujupaita khīrjuajem, Ēwandam dau na maimua sīi mug jēb gaai maach agdaujöpai thānum khūn dakhīrjā agjō.

22 Pāar aar Corintoog much maba abaawai much jūrr dewam ermanodamta agjō am daumaai püi chirum. Jājā agjō ichdēu nem wajapha wau khitum gaaimua mua i khaphu chirum, jāan ermano chaardamau. Magum īs chará ichdēujā ya pāar wajapha wēnūrrum khaphu sīewai ürcha irua pāar oom khōchkha sim.

23 Ābmua khāijā Tito igwia pāachig, “Jā khaiuma?” abaawai, jūrr mu igwia, “Jāan Pablo khaperau, pāach juag oom khōchgau i däi āba phidkhaajem khabahab” abat. Wa jūrr i khapeen

ar i d̄ui numí w̄etum kh̄un igwia kh̄aijā, “Jākh̄un chijā kh̄unauma?” abaaawai, “Jākh̄unan mau Macedonia durr iglesia n̄n̄nid̄am eem kh̄unau j̄r auwia p̄itarr kh̄unau” abat, “īchab wajapha maach Cristo iek ig iȳu aajem kh̄un.”

²⁴ Ermanonaan Corintopien, cham̄ kh̄un wounaan p̄ach aar bardutkhaimaawai, p̄achdēu am khōsi n̄m chadcha amach daúacha oomkhīir, am d̄ui wajaphanaa am j̄sene abat. P̄rau am d̄ui magm̄n, magan m̄g Macedonia ee iglesiapierr thumaam kh̄unauta p̄rau mag am khōsi n̄m khakhapdō aju, p̄achdēu mag amach d̄ui wajapha atarr jaauthurtarr ūrwia. Mag am̄n magan m̄n̄jā īchab parcha onee khaba abarm p̄ar gaaimua.

9

¹ Ya m̄chdēu p̄ar khaph̄ chiraawai, ermanon-aan athee ofrenda deemkhīir chan tag p̄rag ph̄urba jaauju chukhu chir̄m.

² Mua khaph̄ chir̄m, p̄rau p̄ach khīrauta ermanonaan juag oom khōchkhaajem. Jāg n̄m aiguin chadcha mua p̄ar thō chit̄m. Mag gaaimua ya ante mua Macedonia pienag jaau wai chir̄m, naam añaouwe p̄rau ofrenda j̄r phiewi aph̄um kh̄un athee deepäim ig narr. Mag, jam Acaya durr p̄rau mag khīrju n̄m ūrwia mau Macedonia pienaujā ich agjō khōchkha th̄narram.

³ Ya mua p̄ar amag wajapha jaau wai chiraajeewai m̄chcha maju nawe īs mua p̄ar aar m̄kh̄un ermanonaan p̄ibapäim, chadcha p̄achdēu ofrenda deepäiju ag nawe s̄i khīr khaug wai naamkhīir.

4 Magba akhiin, məchcha pāar aar barm ed Macedoniapien khāijā mə dūi mawi agtha chukhu nūm oobaimaawai, sīi sēukhata pāar ēugar mag chirarrjōo aju. Magbaawaijā, ḥjāga aag agá? Magan pārau wajapta mə khīir naaupiwia pāachjā dūi khīir naauju, khani mag məch khīir naaupibajupii awiata mua pāar ēugar amag mag jaaujerr aawai.

5 Pari magam uguata mua məch nawe məkhən ermanonaan pāi chirəm, pārau agtha ofrenda dūrrcha pāachdēu deeju atarrjō chukhu nūm khai, dūi pāar juag ooimamkhīir. Maagwai mə baarwaijā ya sīi khīir khaug wai naaju. Pari mag chirəm chan mag ajuésta deepiba, sīi pāach khīrauta deepim khōsi chirəm.

6 Pārau khaphə nūm, jāga aajē nemjīir jīirwai. Bürə jīirtarr khai, paarpaawaijā ich agpierrpai bürə aaujem. Dūrrcha jīirtarr khai, paarpaawaijā ich agpierr agjō dūrrchata aaujem.

7 Maguata mag ofrenda dee nūm aigjā ich agjöta sim. Thumaam khənau wajapha khīrjuwia khaphə aju aai nūm, khachpaita agdaujō deemaju aai nə. Pari ich Ŋwandamaujā mag deem khōsi dee nūm khənta daupii aajeewai mag dee nūm aigjā bigaaum khənau ajués deepi naawaita mag deegpamjā aba, ni sīi khīir mor chigpajā deeju aai khaba nūm.

8 Pārau magta amən, Ŋwandamaujā pārag nem wajapham pōm deewia maimuajā khīrpierr dūrrchata deeju, pāachdēu nem ig nūmdam paraa amkhīir, mag dūrrcha wai naawai jūrr bigaaum khəndamau mag chukhu nūm khənagjā agjō dedee amkhīir.

9 Magəm jaauwia Ŋwandam iek phā sim gaai,

“Ar chadcha ich khapeen athee nem wajapha waaujem khuunaun aphuum khuun düijä ö ajaugta aajem” a sim.

Maimua īchab, “Chi ö wajapha nem dee sim khuu chan augchebam, mag ö wajapha amkhiirta ich Ņwandamau jürr irig dürrcha deejeewai” a pha sim. *(Sal. 112:9)*

¹⁰ Ich Ņwandamauta nemjiir jiiramkhiirjä maachig nemjiir dau deenaa nem thum maadeu khoojemjä deejeewai, ichdeuta īchab nem wajapha wawaag pärau nem iigwajä deeb khaba deeju. Mag nem deem khösi dee nümta nemjiir jiirwia bäaumamjö warag ürpapag maju, mag oowia warag ofrenda deem khösi dürrcha deemkhiir.

¹¹ Päar magta wenurrumun, päachdeu nem wajapham ig nüm thum wai naawai, jürr päach khäai aphuum khuunag dürrcha deegjä dürr aju. Maagwai pärau mag ofrendadam maar gaau deepäi nümjä marau ermanonaan Jerusalenpien aar dee-baimaawai ag paar amau Ņwandamagta üu ajim aju.

¹² Pärau ofrenda deepäi nüm marau am athee arrum chan sii amau nem ig nümdam deeimaagpai khabam; mag am aar ofrenda deen mamjö deen ma nümua īchab amag Ņwandamajä magum nem-dam paanjä üu ajim abat a jawaanta maar wet naabahab.

¹³ Pärau mug ofrendadam amachig deebapüim gaaimua amau khaphu aju, chadcha päraujä Cristoou maach peerduajem iek gaai jaau sim ipierraan nüm. Mag nüm düi īchab päraujä päach garmuata amag mag ofrendajä dürrchata

deepäim khōsi deepäi nām aawai, pāach kōit
 Ēwandalagjā ū ajim awia

¹⁴ warag amau pāar kōit irig jēeju ū pārag amach
 juag oomkhīir, mag khīrjugdam deetarr jūrr.

¹⁵ Magua māchdēujā Ēwandalag ū ajim a chirum,
 ich Chaai regalo wajapham khāijā wajaug atcha
 simta deetarr kōit. Sī irig ū ajim aajem, ag khāai
 wajapcha jawaag tag iekhaju khaugba aawai.

10

Pabloou ich iek theeg sim jaautarr

¹ Māun Pablota pāar dāi iekha chirum. Mā
 pāar dāi meeukhajā meeukhaba, sī Cristoou api
 simjöta ithūu pārag iekha chirum. Am iek mag pāar
 ökgauta pāar dāi āba chirum aiguin sī imaa chitum
 aajem; pari jūrr warpmua ēsap phā deepäiwaita
 pārag iek theeg iek khēgkhata jaaupäajem aajem.

² Am iek mā mag Cristo igar khaba chirumjō
 chitum anum, mamāoob am iek asekasmiet. Pārau
 mārug magum iekta jaaumān pāach aar baarwai
 magum khūun dāi oowajā sī par iekhaupai chan
 mua chan am ögkhabaju chirum.

³ Maachin chadcha thum āba wounaankha
 thānām; mag naab pari mua chan Cristo iek ser-
 biibag pheejem khānagjā sī māch iekhaupaita
 meeurrau sīuba aajem.

⁴ Mua jierrnem wai chirum chan sī māg jēb
 gaaim jierrnem khīr khabam. Mā jierrnemen ich
 Ēwandalam sua theegau. Mag Ēwandalam sua theegauta
 muan par am jāg amach khīrjug khaug thōwia
 maach peerduajem iek wau iekhaajemjā māch
 garmuata pödpüpüi aajem.

5 Maimua thumaam khuunag khap apiju, ar amach khiirjug khaug thowia iek theeg num aajem khuunau chad khabam iekta jaau num. Magbaawai pod amau mag amachdeu seukha nem jaau numta chadam iek gaai thuju khaba nuisiju.

6 Ya magbaawai ar paach pekau isegwia chadam iekta wajapha ukha nusim ee iwiir abam khuunau khaija amach khaibag puaba numun, muan jerrba ikhaaba iekhamamuata khajapham jierrnem denjo am gaai mas deeju chirum.

7 Paach daugpai chan ooba paach khugurpiet. Abmua khaija iita chadcha Cristooou jer autarr a khiirju sim khai, magan ichab khaphu aju aai sim, majja agjo Cristooou jer autarrkha chirum.

8 Khar paar daar mua much tho iekha chirumjo aajem, maach Por Jesuu juapa deetarrta ig iyuu aawai. Mag irua murug juapa deetarr chan sii paar khaibag waumkhiirja khaba, warag muchdeu jaau chirum gaaimua ich iekta khaugamkhiir ajim. Chadcha mag iekhawiaja mu chigaa aju khaba chirum, muchta thoba Cristo juu theegta tho chiraawai.

9 Oob parau sii mua paar japhierrpiegta esap gaai jag pha deepaaijem a khiirjumiet.

10 Am iek mag esap gaai aawaita mua sii parag iek khegkha pha deepaaijem aajem; pari mag chirum paar dui khiircha oowai chan buurja magba ni abmuaja ogkhabaju ayaa chirumta jag chirum a jaaujem.

11 Pari chi mag iekha simuan khaphu aju aai sim, ich jag mau warpmua par iekhaupaija jaaupaainaa esap gaaija muchdeu jaaupui chirumjo, ya khiircha paar dui aba chiraimaawaija ikhua

iekhabaju.

¹² Chadcha mua chan ar amach wir aigpai thöojem khuun dënjo wir aig much thöba chitum. Pari mag amachdëupai amach thö namua amach lököomjö nam chan khaugba nam.

¹³ Chadcha mua much thö iekhamjö chiruman, ãba Êwandamau muchig phidag deetarrpai wau chitum igwiata mag iekhaajem. Mua mag am dënjo chikham phidagta much dënkha aumaajem wounjä khaba chitum. Êwandamau muchig jaau-mampierrpaita nem wau chitaajeewai ichdëuta jam pâar aarjä ich iek awaan mapibaawai pâar aar jaauthurjim.

¹⁴ Mag ichdëuta murug ich iek pâar aar jawaan mapitarr aawai agtha pâar khir okhooba chirum. Pâadë khirjubat, ¿khaíuta nacha pâar ee Cristoou maach peerdu aaujem iek jaauwimají? ¿Muchdëu khabají?

¹⁵ Mua chan chikham phidagta much dënkha auwia jürr much gaai thu auba, ni sii chikham-nag pâar ee phidkhapimaaugaujä khabam; mamu ichiita pâar eeta warag phidkhaju khirju chirum, jäg pâachdëu Cristo iek ükha nam gaaita warag ubu paaukhamamkhir.

¹⁶ Mag nam düi ïchab pâar nam aigmua warag atag maach peerduajem iekta jaau namua aaidupüim khosi chirum. Pari mag jaauju awiajä ya chikhamnau jaautarr khuun ee chan tag jaaubaju; magba akhiin amau jaauwia ükhatar्र khuunta jürr mua much thöwi much dënkha atham aju. Pari Êwandam iek phâ sim gaai jaau simjö,

¹⁷ “Äbmua khaijä ichdëupai wa chikhamnag khaijä

ich thö iekhapim khōsi sim khai,
 magju khāai maach Pör Ņwandamagta ich thöpibá
 ich nem wajapha wau sim gaaimua.” *(Jr. 9:24)*

¹⁸ Dichdēupai dich igwia nem wajapha waaujem a
 jaau nūm chan būrjā baleeba sim; mag khāai ich
 maach Pör Ņwandamauchata maach kōit mag simūn
 chadcha balee sim.

11

¹ Mug mū iekhabaadēm nau lōkōom dēnjo pāach
 jügaag khaba khāijā iekhabapūimjā pārau warag
 sīi mū iek ūrkhiin üu akham.

² Ņwandam dau na chikhamnag pāach
 khūgurpimaugau pāach dūi mū nem anem
 chitaawai muan pāragan, āba uuirau ich jaai
 auju dūipai iek dee wai simjō Cristo dūipaita
 nūsit a chirum, mag ich dūipai naawai pekau
 chukhu arrjō pāach ich aar phē aumkhūir. Pārau
 magta amūn muchjā dūi onee chiraju maach Pör
 Jesucristo na.

³ Mua chan warrgarwe nemkhōriu Evaag
 sēukhawia khūgur autarrjō pāarjā agjō sīi
 parhoobam khūnau nem jaau nūm ükham
 khōchgau uduraa pāach khūgurpiwia jūrr pāach
 khūrjug āba Cristo gaai khūrju nūmta isegpimapha
 chirum.

⁴ Jāga jāg parhoobam khūnau pāachig Jesús
 igwia i iek jaau nūm anūmta mua jaaujemjō
 khaba warag chaaurta jaau nūmjā pārau magūmjā
 aba ükhanaa, Ņwandam Akhaar mua jaautarrjā
 wai nūmta makħūnau jūrr i igwia chaaura
 jaubaicheewai majā ükha nū. Magnaa īchab

jāga jāg maach peerduajem iek anumjā chadcha agjōojā khaba simta pārau būurjā magumjā aba uduraa pāachig jaaupi nā.

⁵ Amachdēupain amta Jesuu jār autarr khūn chaar aawai mā khāaijā ūrpai nām anaawai pārau amau nem jaau nāmta ükha naabma; pārau am dūi mag naab pari mā chan am khāyau sīi eegpai khaba chirūm.

⁶ Tale sīi iekhaju aig chan nem meu khaug khāijā khaba chirūm; pari mag awiajā Cristo iek jawaag chan amjō khaugba khaba chirūm. Mua jaau chirūm ūrwia ükhatar्र khūnauta jaauju aai nām, chadcha mua jaau khaphū chirū wa jaau meraa chirū.

⁷ Mua oowai, jāg pāachta Ēwandom dūi wajapcha naamkhīir māchta dau aphū parhooba phidkha khitumua sīi ich jāg jēejā jēeuba maach peerduajem iek jaau chitarrau warag māchdēupaita pāar khaibag waubarmjō ajim.

⁸ Chadcha sīi ich jāg par pārag jaaum khōchgau dewam iglesia eem khūn juu eem phatkhonan mua aujim chadcha, mag athaawai jūrr pāragta jēeuba aag.

⁹ Mā jam pāar aar chiraawai iwiir ābjā mua nem ig chirūm gaaimua jūrr dau aphū aba aajeejim, ermanonaan Macedoniamua bēetarr khūnau mua nem ig chirarrjā mārug deechētarr aawai. Mā ich magta chitumta, mua chan sīi māchig nem deepim khōchgau jūrr bigaaum khūnta amachdēu nemdam ig nāmjā chukhu apimapha chitum. Mā ich mag chitaawai māug atagjā ich mag chitaju, būurjā pāar juu eem nemdam jēeuba.

10 Pārau khaphh nam, mua chadcha Cristo iek chaarta jaau chitum. Mag chitaawai khaphh abat īchab, ābmua marug, “Cristo iek jaau chitum paar phatkhon jēeub khaba jēeubá” awiajā mua chan jēeuba ich jāg parta jaau chitaju. Mach khīrauta mag jaau chitaawai machin onee chirum, phatkhon jēeuba awiajā.

11 ¿Pārau khīrjuawai amau jaau numjö pāar oomaaugauta mua mag pāar phatkhonjā aubam a iekha chiru? Mag khabam. Êwandamau khaphh sim mua chadcha pāar jāsene chitum.

12 Pari mua ichiita ich jāg phatkhon jēeujā jēeubata ūrag jaau chitaju. Magba Cristo i jaau chitum paar mua am dēnjö jēukhiin, magan mag oowai am onee aju, ya amach phidkha numjöta machjā phidkha chirsim awia.

13 Pari jākhun am jāg wēnurrum chan ich Jesu-ucha ich iek jaau mkhīrjā jur auba arrta sū amach iiupaita mag jaau wēnurrum; mag numta jāg ūor khūgur wēnurraajem.

14 Chadcha ich dösāt chaarjā Êwandam chog khīr thegwia jāg nurraajeewai, chi wounaanjā jāg wēnurrum oowai maach dauderra aju khaba num.

15 Ich chi mepeerjā í mag síerraawa ita i igar thanum khunjā ūor wajapham khunkha wēnurraba aajeeb, dich khapeendampai khūguraag. Pari mag nurrijéem khunan, amach jāg nurrijéem paar Êwandamau am gaa*i* juu khabaju.

Cristo gaaimua Pablo dau aug waaujerr

16 Na machdēu jaau chirarrjö ūwaai pārag mag chirum: mu chan lökoo khaba chirum. Pari

pāachdēu oowai m̄ lököomjö chirum khai, magan warag idēu lököomjö m̄ iekhapibat; lököom khun dēnjo wir aigpai mua much thö iekha ookhim.

¹⁷ Mag much thö iekhaagpam chan maach Pör Jesucristoou murug mag iekhapi siwaita mag iekhaagpamjä aba, sii much lököomjö iekha chirum gaaimuata mag iekhaagpam.

¹⁸ Jäg õor khapan sii amach nem wau nūm igwipaita amach thö nūmjö muajä muchdēupai much thökhim.

¹⁹ Pāran chadcha pör öphērm khun aawai nem thum kaphus sīsidūm; pari mag nūmta magbamjö jūrr lökōo khithēem khun iekjä ūrm khōsita ūrnāa

²⁰ ar sii pāachta jūrr amach chognaan khapim khōsi aajem khunagjä pārau būrjä magum aba aajerram. Ar sii pāach thachdam wai nūmjä thum khöpüinaa warag nem jēuem khunagjä magum aba pāach khūgurmaajem khunagjä pārau būrjä magum aba nūm. Ar amachta chi pōrnaan awi pāach serbiibag pheejem khunagjä magum aba, maimua pāach dūi mag nūm khunaupai amach iek ükhamkhīr pāach phārmam khunagjä pārau būrjä magum aba aajem.

²¹ Chadcha mag iekhaju chigaa chirum; pari mua oowai muchigpain atcha ithūuta pārag iekhaajeejim.

Pari amau amachta Jesuucha jür aujim awia amachta thö nūm khai, magan muajä īchab much thöju aai chirum. Mag iekhabapäim aig chadcha lököomjöta m̄ iekhabapäim.

²² Pari amau amachta ebreonaan meu iekhaajem awia amach thö nūm khai, muajä agjö iekhaajem. Amta israelnaan khai magan mujä ich aruu.

Amjā jöoi Abrán khararr ag chaain ewagam khuun dēn khai, mujā īchab i chaain ewagam khuun bi eemuu.

23 ¿Amta Cristo chognaan aná? ¡lh! Mu chará am khāaijā Cristo chog chaarcharau. Mua khaphu chirum, mag iekhabapüim aig lököomjöta mu iekhabapüim. Muchta am khāyaujā ürcha phidkhawia chitum; Cristo gaaimua am khāaijā muchta ürcha cárcel deg mawia chirum; wajap jügad khierrjā khoodaar chitum; muun am khāaijā thōjuuta wau chitaajem, Cristo athee much mag chitum gaaimua.

24 Judionaanau wum cinco sii mu wu thuunuuujem. Mag wu nampierr jüap ahaugmamua amach i aawai treinta y nueve aadeewaita tag wuba ich maigpai siiujeejim.

25 Biek thārjup sii paau mu pogwu thuunuuojierram; biek āb mokoujā mu bar wai nuu awi ya mu thōobapüimpii ajierram. Biek thārjup khōowia chirum biek khaa chitumua; mag chitumua peer thōwia chirum. Biek āb chará mag khöö ūrr chitumua khāaim āb énter sii dö eepai khuuwia edaarjā ich mag dö eepai äspa chirajim, phuas ee döjärr.

26 Biek khapan biek khawia chirum; pari mag biek khaa chitumun thōjuuta jur chitumjö aajem: dösig ee khodjörrömua, khar sii nemjigmien däi thuueuwai, much meeunau, much meeun khabam khuunaujā agjö sii maach khaibag waum ig numua peer thuuwi chirum. Khar īchab phöbör eejā ðor phogdubaadeewai, sii ðor chukag ee chitumua, phuas ee chitum aig maimua siiukha sii amach iiupai jāg Cristo iek ükha num anum khuunaujā

agjö maach thõojuuta ēkhaajerram.

27 M̄uta m̄g chitum aig wajappa phithurg aunaa dau augta wau chitaajeeba. Biek khapan būrjā khāijā khāiba sīi dau khōreu ēe chiraajem; jādaúajā masnaa öbichagjā jēedu khitaajem; biek khapan sīi Œwandam athee nem waum khōchgau wajappa jīchagaujā masnaa khajūadam atheejā dau aph̄u khitaajem.

28 Pari magum gaaimua mag dau aug wau khitaajeeb mam̄, pāar chi iglesia ee thum chi ăkha durrum kh̄unta ărcha ed ēepierr kh̄irju chitaajem.

29 M̄ach mag chitaawaita āb khāijā Œwandam iek gaai ub̄u khaba oowai m̄uchta ökh̄irjuu aadeejem; āb khāijā deeum kh̄unau pekau ee burrpiewain m̄uchta gaai machaaga aadeejem.

30 M̄chpaita wir aig am dēnþo ig iyüu aju akhijā, m̄uchta wajapha chirum aju khāai, warag m̄ach serbiibagta jaauju aai chirum.

31 Œwandaman thumaam kh̄unauta ich mag thö iekhaju aai s̄ierrum. Ichpaita īhab maach Pör Jesucristo Ayau; magua irua khaph̄u sim, m̄u mag iekha chirumjā būrjā s̄eukhabata iekha chirum.

32 Phöbör Damasco anum ee m̄u udthuurwai rey Areataau gobernadorrag jaubaawai jūrr chi gobernadorrau judionaanag phöbör duubjem ee puertdi n̄uhidampierr m̄u th̄apijim, m̄u pur awaag awia.

33 Pari ău maachjö Cristo igar n̄um kh̄unau mag khaug athaawai kolaauhi gaai jūgadau jūkhanaa warre chi phöbör igaau daaugajär m̄u eeg jiir burrpüijierram. Mag, am juu eemua ău m̄u

peerdujim.

12

Êwandamau Pablo khääapi auwi iek jaautarr

¹ Iin chadcha dichdëupai wir aig dich thö iekhaawai chan ùu khaba sñejem, pari mag nñam ãba mua pärag nem jaauju aai chirum. Maan ich maach Pör Jesuuchata mñ khääapi aunaa mñchig oopinaa jaaumatarrta jürr pärag jawaagpam.

² Mua woun ãb khaphu chirum, magua ñchab Cristo iek ükhaajem. Ya catorce años sim mag woun ich Cristooucha ügthar khääapi autarr. Mag woun mñchpaiu, pari mua khaugba chirum mñ ich mñg dau daauta mñ arrjí wa sñi mñ akhaarpaita arrjí, mua khaugbam; ãba ich Êwandamaupaita khaphu sim.

³ Pari chi chadcha aan chadcha mñ arrjim; maata chadcha cha mñch iyüü chirumchata irua mñ arrjí wa sñi mñ akhaarpaita arrjí, mua khaugbam; ãba ich Êwandamaupaita khaphu sim.

⁴ Mag mñ ügthar arrwia mñrug nem khñir pogkhe jaaumajim ich igwia, mamu mag ichdëu jaautarr iek mñg eegarm khñunag bñurjä jaupibajim.

⁵ Sñi bigaaum khñunta mag warrtarr akhiin mua i thö iekhaju aai chirakham; mamu mñch arrawai mñchdëupai chan pöd mua mñch thöbam. Magju khääai mñch igju akhiinjä sñi warag mñch serbiibagta ig iyüü aju aai chirum.

⁶ Pari mua mñch thö iekhakhiinjä, lökoo chiraawaita mag iekha chirumjä abaju, chadcha udthurtarrta jaau chiraawai. Pari ichiita mua

mach thöbam; magba akhiin mag ügthar udthur-tarr aawai muchta ürpai chirum aju bigaaum khunau. Pari magju khäai much nem wajapha wau chitum gaaimuata mu jäsene aju khai mu jäsene abat.

⁷ Mag Ëwandamau ichdëu muchig nem oopitarr gaaimua wir aig muchdëupai much thöm uguata juau ogthomjö uduraa dösätag mu düi mugpiwi miuta khagthugpüpäikhämjö agua dau aphuu chitaajem.

⁸ Ya biek thärjup maach Pör Ëwandamag jëeuwia chirum, agua mag much dau aphuu chitaajem chugpaapüimkhir.

⁹ Pari mag ichig jëeuwai warag sii märag, “Mu pü düi ogduba chitabahab, mua pu khösi chitum. Jäg kha thuumjö nüm gaaimuata much juapá oopiba aajeeb” a iekhaajem Ëwandamau. Ichdëuta mu mag wai siewai üuta jäg mu serbiiba chitum, much mag chitum gaaimua warag Cristo jua theegta õrau ooju aawai.

¹⁰ Magua mag much serbiibanaa kha thuumjö chirum äba, onee chiraajem, õrau much khircha iekha nümjä igba. Muchdëu nem ig chirum chukhu awiajä magum aba, õrau much pur auju ekhaajemjä igba, Cristo gaaimua much dau aug wau chitum äba muun onee chiraajem. Wajapcharan muun ar kha thuumjö chirum aigta Cristooujä warag mu juapä jägpi simjö aajem.

Pabloou Corintoom iglesia khirju nüü aajerr

¹¹ Amau jäg mu eugar khaigba iekha nüm ürwi päraru mu igwia wajapha ig iyuu aju aai naajim. Pari magarrjä päraru büürjä magbajierram. Mag

pāach warag sīi khīuu arr gaaimua pāachdēuta mārug mag iekhapi nāmjō aawai chadcha mua lōkōomjöta māchdēupai māch jaau chirūm. Māun chadcha baleeba chirūm, pari mua ooba chirūm, khan gaaimua jāg amach iiupai amta ich Jesuucha jūr autarr khūun charau aajem khūun mā khāyaujā ürpai aju aai nū.

¹² Pāar aar chiraajeewai phithurg au khitūm āba, maach Ēwandam iekta ogdu ba jaau jēedū khitūmua i juu theegau mua õor dauderra nem waaujerr gaaimua merag chukhu pārau mā chadcha Jesucristo i jaaujemkha chirūm khaphū naajim.

¹³ Āba mua pāar ee aubajimjō arran, tagam iglesia ee arrjō khaba pāar juu eem nemdamta mua būrjā aubajim, eeu dēgölp mā gaaimua jūrr pāachta augchēm ugua awia. Mamū jāg pāach juu eem nem auba aajerr paar pāachdēujā dūi mā jaauju khaphūnaa warag dürrchata pārag jēeupüitarr amuan pārau mā jāsenecha khāijā wai naakham.

¹⁴ Deeu pāar oon maag athee ya mā nem thum khūir khaug wai chirūm. Māg petamua ya biek thārjupamāu pāar oon mam. Maadēu khaphū nām, chaainau amach dēnnaan athee phatkhon jūrba chi dēnnaanauta amach chaain athee nem inagdam juurjeewai, māg maaujā pāar juadam eem phatkhon chan mua igba pāachchata māun igmam, pāarta māch chaainjō wai chitaawai.

¹⁵ Māchdēu wai chirūm thum mua gastaam khōsi gastaawia pāar daupigau māchjā māg pāar chogkha chitūmua warag eeg pawiajā magūmjā igbaju. Pāach garmua mā dūi magcha khaba awiajā māch garmuata ürcha pāar daupii chirūm.

16 Pārau pāachdēujā khaphh nam, marag nem deem khōchgau jūrr pāachdēu nem ig namta chukhu khaba aajem; pari magum āba am iek mag sīta mua pāar khūgur aujim aajem, mach atheeta jāg phatkhon jer phiepi chirajim awia.

17 Mag khai magan ar mua pāar aar õor pāitarr kheun gaaimuata mua pāar khūgurjima.

18 Titoogta mua pāar oon mapijim, dewam ermanodam dei. ¿Magan Titoouta pāar khūgurjí? Mag khabajim; Tito mu dei maach numiim kheunau chan ni ābmuajā maach khapeen khūgurju khīirjuba aajem. Maach numiin maran ābam khīirjugpaita wai nam.

19 Pārau khīirjuawai sīi mua iek thierrkha chirampii khāijā aju; pari mag khabam. Mua khaphh chirm, mu chadcha Cristo dēnkhanaa ich Ŋwandamaujā mu iek ūr sim; magua mu pōd sēukhaju khaba chirm. Cristo gaaimua khodamnaan, mua mug machpai jaau chirmn, Ŋwandam iek gaai warag ubh naapim khōchgauta mag jaau chirm.

20 Mua khīirju chirmn, machdēu pāar ooimam khōsi chirmjö ooimabajuuta khīirju chirm; wa magbam khai jūrr mach khāijā pāar jügaag khaba khāijā iekhabaimaawai pārau khōchhabaju khāijā khīirju chirm. Mua khīirju chirm agjö eeu dēgōlp pāar ee agtha dich khapeen dei khāijā iekkhōr wai naaju, chikham nem khāijā dich dēn apim khōsi thnam, meeukha khāijā nanidam, dich khapeen khāai iek theeg ürpai aju khāijā ēkha sīsidam, chikham ēugar khāijā sēukha nem īgka nam, sīi chikham jaau nam, dichpai thō iekha

nūm maimua sīi pappierr thūnamjō khīrjugjā āba khaba sīsidūm khāijā khīrju chirūm.

²¹ Mua agjō khīrju chirūm īchab, eeu dēgōlp pāar gaaimua khāijā Ēwandamau māch khīr naaupiju. Mag amān magan ar nawe pekau ee nūmta jāg maadēu nem waumapham wau nūmjā būurjā pūabanaa, amach ñor khabam dūijā parhooba khapesnaa maimua warr amachdēu nem khaigbam waaujerrjā ogduba agtha wau wēnarrūm khūn gaaimua Ēwandamau mū wajappha bīepiju.

13

Pablo salud ābmiecharam

¹ Māg petamua ya biek thārjup pāar oon mawia chiraju. Mū barimaawai pārau iek ēuduag wai nūm khai, chi ootarr khūn numí wa thārjup khāijā nūm dakhīrta jaaubat.

² Ar nawe pekau wautarr khūnag maimua thu-maam khūnagpa mua ūwaai pūaba jaau chirūm, ar ābmiecha pāar oothuurwai māchdēu jaau chirar-rjō: mūta ūwaai pāar aar barju atheen, mua chan pāar dūi ithūu iekhabaju.

³ Cristoouta mārug iekhapi sim khap am khōsi naawai maigta pārau khaphū aju, chadcha ichdēuta mārug iekhapi sīewaita mū mag iekha chirūm. Pārau Cristo khaphū nūm, í mag sīi kha thūuta sīerrūm khaba aawai irua chadchata pārag ich juapá oopiejem.

⁴ Amau i thōowain chadcha juapadam theegjā chukhumjō pa gaai udaraa ich meerphēpójim; pari magtarran īsin jūrr ich Ēwandam sua theegauta phiriu auwia iiu sīejem. Jāg kha thūu udaraa

ich meerphëpitarrjö mächjä agjö kha thüumjö ithüuta pärag iekha chitum; pari agtha khaigba wënurraajem khüunag ikhuaba iekhaagan nem khüir ubag chirum, Ëwandum Cristo phiriu autarr ag juapaata wai chiraawai.

5 Päachdëupai wir aig wajapha pääch oobat, päächdëu Cristo iek ükhatarr gaai agtha ubu nüm khap aag. ¿Pärau khaphu naabá chadcha Cristo pääar thäar ee sim? ¿Wa ükhaba nümta sii par iüpaita i iek ükha nüm aajëwa?

6 Muan päragan, jäg päächig ikhuaba iekha chirum gaaimua ïchab mächta chadcha Cristo dënkhä chirum khaphu apim khösi chirum.

7 Pari mag ikhuaba iekhaju a chirumjä, pääar chadcha Ëwandum düi üu wënurramnün, nem wajaug khërüm. Ante pääch i düi üu wënurramkhürrta warag mua pääar koit irig jëeu chirum. Pari mag jëeu chirum chan pääar üu wënurram oowia jürr mäch eugarta bigaaum khüunag wajapha ig iyüü amkhüir khabam. Mua mag Ëwandumag jëeu chirumün, päächta i dau na wajapha wënurramkhürrau. Mua päächig jaaupäi chirum ipierraabarm gaaimua päächig ikhuaba iekhaju arrta ithüu iekha chirum õrau oobaawai, mü eugart Cristou jär autarr chaar khaba aawaita mag iekha chirum awiajä, idëu mag sim.

8 Mü pääar aar barimaawai pärau chadam iek Cristou jaaau sim ichaaur khaba nüm ooimamün mua pärag iek khëgkha iekhabaju, pääar ya wajaphanaa warag ükha nümta mächdëujä oom khösi chiraawai.

9 Maguata pääarta Cristo düi ubu naapim

khõchgau m̄chta iek theeg chukhumjö aawaijä warag onee aajem. Mag onee chiraawai warag mua pāar kōit ich jāg jēeu chitaju, wajapcha n̄uisimkhīir.

¹⁰ Magua m̄chcha pāar aar barju nawe s̄i ēsapta phā deepüi chirum, ya pārau m̄ barju khaphu naawai ag nawe pāach appai problema thum arreglaapäimkhīir; mag thum chi arreglaam aawai pāar aar barwiajä iek khēgkha iekhaba aag. Magbam̄n mag iekhaju awiajä m̄un chadcha iek theeg chirum, ich maach Pör Cristoouchata pāar khaibag wauba s̄i warag pāar ū amkhīirta mag iek theeg apitarr aawai.

¹¹ Cristo gaaimua khodamnaan, ābmiecha paawai mua pārag magkhim: muan pāar oneeta wēnūrrapim khōsinaa pāach khaibag thum isegbapüit a chirum, Ēwandam dau najä wajaphata wēnūrraag. Magnaa īchab agdaujö dich ermanonaan wawí n̄um d̄ai ö āba khīrjunaa khōinaata abat. Pārau magta am̄n magan mag dich khapeen kha khōsi apinaa maach khōinaa apiejem ag Ēwandamta pāar d̄ui s̄ieraju.

¹² Pāach khapeen d̄ai agdaujö kha khōsi saludabat.

¹³ Mau Macedoniamua ermanonaan thum chi ükha durrum kh̄unau pārag salud aajem.

¹⁴ Muan ābmiecha paawai maach Pör Jesucristoogjä pāar ū wai chitapim khōsi, maach Ēwandam thumaam kh̄un kha khōsi aajemugjä pāar eeg oopim khōsi, maimua ich Ēwandam Akhaar maach d̄ai ogduba khitaajemugjä ich jāg pāar daumaai n̄urrapim khōsita chiraajem. Ayoo keena,

2 CORINTIOS 13:14

1

2 CORINTIOS 13:14

Pablo

Éwandam Iek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: alternate spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Woun Meu (alternate orthography)

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files

dated 29 Jan 2022

974f85ca-2196-54fa-aa19-a0078d3a03e9